

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. E. L.**, zastúpený Ing. I. M., L, proti žalovanému **1/ S. B. D. B.**, S, IČO: X. a žalovanému **2/ O. Ú. B.**, S, **o neoprávnené účtovanie dodávky tepla**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 9. septembra 2009, č.k. 17 Cb 157/2003-273 takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 9. septembra 2009, č. k. 17 Cb 157/2003-273 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu. Žalovaným 1/ a 2/ nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobou zo dňa 30. 12. 2003 (doplnenou podaniami zo dňa 09. 01. 2004 a 10. 12. 2004) sa žalobca domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal niektorého zo žalovaných zaplatiť žalobcovi škodu v celkovej výške 17 000,-- Sk spolu s úrokmi a trovami konania a súčasne zaviazal bližšie neurčeného žalobcu (zrejme správne má byť uvedený žalovaný) k prepracovaniu vyúčtovania tepla od r. 1999 do roku 2002, k predloženiu všetkých relevantných dokladov a podkladov, z ktorých vychádzal pri stanovení nákladov spojených s užívaním bytov v dome T., vchod X, ako aj podiel nákladov spojených s užívaním bytu žalobcu v rokoch 1999 až 2002. Ďalej uviedol, že žalobca v podaní zo dňa 30. 12. 2003 (doplnenom podaniami zo dňa 09. 01. 2004 a 10. 12. 2004) nesprávne označil žalovaného 2/ so súčasne platným právnym stavom a z petitu tiež nebolo zrejmé, presne čoho a voči komu sa domáhal. Z dôvodu, že žaloba nemala náležitosti podľa ust. § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 O. s. p. súd vyzval žalobcu podľa ust. § 43 ods. 1 O. s. p. na odstránenie väd podania. Podaním, doručeným súdu dňa

06. 12. 2007, žalobca upravil názov žalovaného 2/ na O. Ú. v B., S.. a žalobný petit upravil tak, že žiadal, aby žalovaní 1/ a 2/ boli povinní uhradiť žalobcovi navyše účtované náklady za teplo a teplú vodu od r. 1999 vo výške 6 310,-- Sk a 10% úrok p.a. od 01. 01. 1999 až do zaplatenia, ako aj náklady spojené so zisťovaním žalovaným utajovaných informácií vo výške 10 000,-- Sk a aby žalovaný 1/ bol povinný vypracovať a doručiť v lehote 10 dní od právoplatnosti rozsudku opravné vyúčtovanie nákladov spojených s užívaním bytov v obytnom dome č. 651 na T. za roky 1999, 2000, 2001 a 2002, vypracované v súlade s vtedy platnými stanovami a smernicami žalovaného a aby žalovaný 2/ bol povinný uhradiť náklady spojené so získavaním informácií podľa zákona č. 211/00 Z. z. a následne náklady priestupkových konaní začatých pre porušovanie zákona č. 211/00 Z. z., vedených žalobcom voči pracovníkom žalovaného 2/, ktorí porušovali zákon č. 211/00 Z. z. vo výške 10 000,-- Sk. Uznesením zo dňa 27. 08. 2008 súd pripustil do konania ako žalovaného 2/ O. Ú. v B., S., IČO: X. Súd vzal na vedomie tiež prednes žalobcu, ktorým upravil petit žaloby, resp. obsah petitu žaloby tak, že plnenie v zmysle žaloby, doručenej súdu dňa 31. 12. 2003, požaduje od žalovaného 1/ titulom bezdôvodného obohatenia a od žalovaného 2/ titulom náhrady škody. Ďalej súd prvého stupňa uviedol, že žalobca v žalobe tvrdil, že od r. 1999 žalovaný 1/ do vyúčtovania zahŕňal a účtoval členom vlastníkov bytov neoprávnene cenu za dodávku tepla vyššiu, ako bola fakturovaná dodávateľom tepla. Cenu tepla zvyšoval kalkuláciou na tepelný zdroj, za ktorý vydával zariadenie, ktoré tepelným zdrojom nebolo a v kalkulačnom vzorci si započítaval neoprávnene zisk, náklady platené z iných zdrojov a DPH. Teplo vyrábala a do obytného domu T. dodával B. P. spravujúci majetok obce, pričom cena tepla bola stanovená ročne cenovým výmerom vydaným finančným odborom O. Ú. B.. Výrobca fakturoval pri nameranom odbere technickým prepočtom určené množstvo tepla, dodané teplo a žalovaný správca v zmysle stanov bol povinný faktúru skontrolovať, dodávateľovi zaplatenú čiastku za teplo svojim členom rozpočítať na užívateľov a vyfakturovať. Žalovaný vo vyúčtovaní dodávateľom fakturovanú čiastku za dodané teplo nerozpočítal, ale fakturovanú sumu zvýšil o sumu vytvorenú svojou kalkuláciou a tak neoprávnene vyúčtoval vyššiu cenu tepla, čím spôsobil žalobcovi škodu.

Z predložených dokladov a vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistil, že predmetom sporu je náhrada škody, ktorá vznikla z titulu neoprávneného vyúčtovania vyššej sumy za dodané teplo za roky 1999 až 2002 podľa predloženého rozpisu. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení uviedol postup, podľa ktorého pristupoval k zúčtovaniu dodávok tepelnej

energie a ktorý súvisel s cenou tepelnej energie, stanovenou v tom čase O. Ú. B. s tým, že žalovaný 1/ vykonával ročné vyúčtovanie podľa skutočného odberu, resp. dodávok tepelnej energie. Nárok voči žalovanému 1/ na zaplatenie žalovanej istiny titulom náhrady škody žalobca prekvalifikoval na zaplatenie istiny titulom vydania bezdôvodného obohatenia dňa 27. 08. 2008. Žalovaný 1/ uplatnil v konaní námietku premlčania s poukazom na to, že žalobca až dňa 27. 08. 2008 “špecifikoval svoj návrh ako titul bezdôvodného obohatenia“, pričom žaloba sa týkala vyúčtovania rokov 1999 a ž 2002. Po vykonaní dokazovania súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že do domu T. dodával teplo B. P. za cenu tepla, stanovenú ročne cenovým výmerom vydaným finančným odborom O. Ú. B. tak, ako to uvádzal v žalobe a počas celého súdneho konania. Z dokladov vyplynulo, že dodávky tepelnej energie do uvedeného domu boli pre ústredné kúrenie od dodávateľa B. P. Cenu tepelnej energie stanovil O. Ú. B. ako cenu predbežnú a ak skutočná cena bola vyššia, ako cena stanovená cenovým výmerom, vyúčtovanie bolo vykonané len do výšky stanovenej cenovými výmermi. Žalovaný 1/ predložil súdu vyúčtovania pre žalobcu, pričom podľa špecifikácie v prílohe za r. 2001 a v prílohe č. 4 za rok 2002 žalovaný mal za to, že vyúčtovania za roky 2001 a 2002 za dodávku tepelných energií do B. domu T. v zmysle schválených cenových výmerov sú správne a neobsahujú žiadne neoprávnené finančné čiastky, uvádzané žalobcom. Taktiež stanovil B. D. B. v žiadnom ustanovení neurčujú povinnosť žalovaného zverejňovať kalkuláciu nákladov. Žalobca do spisu založil fotokópiu prehľadu cien – rozdiel a výpočet pohľadávky, vrátane úroku, z ktorého nebolo zrejmé, kto a kedy tento doklad spracoval. Ďalej doložil fotokópie vyúčtovaní ÚK, TÚV, SV a služieb spojených s užívaním bytu za roky 1999 až 2002, vypracované S. B. D. B. Podľa názoru súdu žalobca nepredložil v konaní hodnoverné dôkazy o svojom tvrdení neoprávneného vyúčtovania dodávky tepla, ktorými by súdu preukázal, že žalovaný 1/ sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil a z obsahu žaloby tiež nevyplýva dôvod, pre ktorý žalobca za účastníka konania na strane žalovaného označil O. Ú. B. v B. (ako žalovaného 2/). Z dokladov predložených súdu vyplynulo, že zákonom č. 515/2003 Z. z. prešli na žalovaného 2/ práva a povinnosti bývalého O. Ú. B, avšak na krajské úrady neboli prenesené kompetencie upravené zákonom č. 18/1996 Z. z. o cenách. Regulácia cien, z ktorej vychádzajú správcovské spoločnosti pri vyúčtovaní dodávky tepla a teplej úžitkovej vody, je upravená zákonom č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach. Od 01. 01. 2003 začal regulovať ceny plynu, tepla a vody Úrad pre reguláciu sieťových odvetví a táto činnosť v r. 2003 prešla z okresných úradov na citovaný úrad. Zákom č. 515/2003 Z. z. boli zrušené

okresné úrady (§ 7) a na krajský úrad prešli len pôsobnosti v zmysle § 4 citovaného zákona, teda nie tie, ktoré si uplatňuje žalobca. S poukazom na dôvodne uplatnenú námietku premlčania zo strany žalovaného 1/ a nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ v konaní súd prvého stupňa rozhodol tak, že žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Žalovaní 1/ a 2/ mali v konaní úspech, preto im vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcovi. Vzhľadom na to však, že žalovaní 1/ a 2/ si žiadne trovy konania neuplatnili, súd im náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal žalobca odvolanie oneskorene, z dôvodu ktorého odvolací súd sa nezaoberal prejednaním jeho odvolania.

Proti rozsudku včas podal odvolanie zástupca žalobcu Ing. I. M. V odvolaní uviedol, že jeho mandant bol v dôsledku operácie srdca imobilný od augusta 2009, preto sa nemohol zúčastniť pojednávania na súde dňa 09. 09. 2009 a ani nemohol vydať pre neho ako mandatára príslušné usmernenie. Mal za to, že s poukazom na uvedené súd prvého stupňa nemohol konať v neprítomnosti žalobcu a pokiaľ konal, bolo to v rozpore s článkom 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Ďalej uviedol, že nie je pravdivé tvrdenie súdu, že žalobca zmenil svoj návrh počas konania, pretože všetky návrhy boli rovnaké, akurát len s lingvistickým rozdielom, avšak nie významovo. Poukázal na to, že súd nevykonal žiadne dokazovanie - zabezpečenie dôkazov a nevzal do úvahy ani len doklady založené v spise, napr. v otázke vlastníctva tepelného zdroja. Od začiatku bolo požadované neoprávnené účtovanie tepla, resp. platba za teplo, preto „dôvod premlčania odpadá“. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby súd konanie prerušil a obrátil sa na Ústavný súd SR s návrhom na vyslovenie rozporu ohľadne Občianskeho súdneho poriadku (§ 153b) s Ústavou Slovenskej republiky.

Žalovaní 1/ a 2/ sa k odvolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1, 3 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214

ods. 2 O. s. p. a po preskúmaní napadnutého rozsudku a konania, ktoré mu predchádzalo rozhodol tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Podľa ust. § 80 O. s. p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä:

a/ o osobnom stave (o rozvode, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení rodičovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho),

b/ o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva,

c/ o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa ust. § 92 ods. 1 O. s. p. na návrh účastníka môže súd pripustiť, aby do konania vstúpil ďalší účastník. Súhlas toho, kto má takto do konania vstúpiť, je potrebný, ak má vystupovať na strane navrhovateľa.

Podľa ust. § 95 ods. 1 O. s. p. navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo ku zmene.

Súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia (ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia).

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobou (osobne podanou na Krajskom súde v Bratislave dňa 31. 12. 2003) sa žalobca voči žalovanému S. B. D. B., S., IČO: X., domáhal, aby súd vydal rozsudok s nasledovným petitom: „Žalovaný svojím konaním a postupom spôsobil finančnú ujmu žalobcovi, je povinný vyúčtovania prepracovať, predložiť relevantné doklady, všetky podklady, z ktorých vychádzal pri určení ceny tepla, zistený rozdiel vrátiť, uhradiť trovy konania, vrátane úrokov a všetkých žalobcom vyčíslených nákladov spojených

s reklamáciami a dokazovaním.“ Dňa 12. 01. 2004 žalobca osobne na Krajskom súde v Bratislave podal podanie označené ako upresnenie žaloby, v ktorom ako žalovaného 1/ označil S. B. D. B. S. a ako žalovaného 2/ O. Ú. B., T., resp. jeho právny nástupca a pokiaľ nie je, tak Slovenská republika zastúpená M. H. S., M. F. S.. V tomto podaní ďalej uviedol, že upresňuje petit žaloby nasledovne: „Žalovaný neoprávnene účtoval žalobcovi náklady za dodávku tepla, čím mu spôsobil škodu vo výške 7 000,-- Sk plus náklady spojené so zisťovaním skutkového stavu vo výške min. 10 000,-- Sk. Žalovaný je povinný žalobcovi škodu uhradiť, tak isto náklady a trovy konania, vrátane úrokov.“ V podaní zo dňa 10. 12. 2004 žalobca navrhol vydať nasledovný rozsudok: „Žalovaný je povinný vyúčtovania od roku 1999-2002 prepracovať, predložiť všetky relevantné doklady a podklady z ktorých vychádzal pri stanovení nákladov spojených s užívaním bytov v dome T. , ako aj podiel nákladov spojených s užívaním bytu žalobcu v roku 1999-2002 v lehote 30 dní. Žalovaný je povinný uhradiť žalobcovi škodu vo výške 17 000,-- Sk, vrátane úrokov a trovy konania v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.“ V ďalšom podaní, ktoré žalobca osobne podal na Krajskom súde v B. dňa 06. 12. 2007, žalobca uviedol, že upresňuje svoj návrh tak, že žalovaným 1/ je S. B. D. B., S.. a žalovaným 2/ je O. Ú. v B., S.. Zároveň uviedol, že upravuje žalobný návrh (petit) tak, že žalovaný 1/ a žalovaný 2/ sú povinní uhradiť žalobcovi navyše účtované náklady za teplo a teplú vodu od r. 1999 vo výške 6 310,-- Sk a 10% úrok p. a. od 01. 01. 1999 do zaplatenia, ako aj náklady spojené so zisťovaním žalovaným utajovaných informácií vo výške 10 000,-- Sk. Žalovaný 1/ je povinný vypracovať a doručiť v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku opravné vyúčtovanie nákladov spojených s užívaním bytov v obytnom dome č. 651 na T.B. za roky 1999, 2000, 2001, 2002 vypracované v súlade s vtedy platnými stanovami a smernicami žalovaného. Žalovaný 2/ je povinný uhradiť náklady spojené so získavaním informácií podľa zákona č. 211/00 Z. z. a následne náklady priestupkových konaní začatých pre porušovanie zákona č. 211/00 Z. z. vedených žalobcom voči pracovníkom žalovaného 2/, ktorí porušovali zákon č. 211/00 Z. z. vo výške 10 000,-- Sk. Na pojednávaní súdu prvého stupňa dňa 27. 08. 2008 žalobca uviedol, že voči žalovanému 1/ si uplatňuje nárok titulom bezdôvodného obohatenia a voči žalovanému 2/ titulom náhrady škody. Na tomto pojednávaní súd prvého stupňa vyhlásil uznesenie, ktorým pripustil do konania na strane žalovaného O. Ú. v B., S. I., IČO: X. Zároveň v zápisnici konštatoval, že po vyhlásení uznesenia sa prítomní účastníci konania vzdali práva na písomné vyhotovenie znesenia a na podanie opravného prostriedku proti nemu. Meritórne vo veci súd prvého stupňa rozhodol na pojednávaní dňa 09. 09. 2009 tak, že žalobu zamietol.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal v súlade s Občianskym súdnym poriadkom s podaniami žalobcu (založenými na č. l. 20, 68 a 98), ktoré vo vzťahu k pôvodne uplatnenému petitu žaloby nemožno považovať len za upresnenie žaloby, pretože nimi žalobca niekoľkokrát čiastočne zmenil pôvodne uplatnený petit žaloby. Okrem toho na súde tiež podal návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného, o ktorom podľa ust. § 92 ods. 1 O. s. p. bolo potrebné rozhodnúť formou písomne vyhotoveného uznesenia, ktoré bolo potrebné doručiť účastníkom konania, ako aj novému účastníkovi konania (žalovanému 2/). Súd prvého stupňa preto procesne pochybil, keď o pristúpení ďalšieho účastníka do konania rozhodol len na pojednávaní dňa 27. 08. 2008 bez toho, aby uznesenie písomne vyhotovil a doručil účastníkom konania, ako aj novému účastníkovi- žalovanému 2/. Taktiež súd prvého stupňa procesne pochybil aj v tom, keď o žalobcom uplatnených zmenách návrhu (žaloby) nerozhodol uznesením podľa ust. § 95 O. s. p.

Všeobecné náležitosti žaloby (podania) upravuje ust. § 42 ods. 3 O. s. p. a osobitné náležitosti sú upravené v ust. § 79 ods. 1 O. s. p., pričom podľa odseku 2 tohto ustanovenia žalobca je povinný k žalobe (návrhu) pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, okrem tých, ktoré nemôže pripojiť bez svojej viny. Z ustanovenia § 43 ods.1 O. s. p. vyplýva, že ak podanie účastníka je nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné, je potrebné, aby súd postupoval podľa citovaného ustanovenia O. s. p. a vyzval účastníka konania, aby v súdom určenej lehote nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil s usmernením, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať a s poučením účastníka podľa ust. § 43 ods. 2, prvej vety O. s. p. o následkoch, ktoré nastanú v prípade, ak účastník v súdom určenej lehote podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nebude môcť súd ďalej pokračovať v konaní. Postup súdu podľa ust. § 43 ods. 1 O. s. p. má osobitný význam v prípade, ak účastník konania nemá právnické vzdelanie a nie je zastúpený advokátom alebo inou osobou s právnickým vzdelaním.

Po vyjasnení petitu, t. j. čoho sa žalobca domáha voči žalovanému 1/ a žalovanému 2/ súd prvého stupňa musí skúmať splnenie podmienok konania podľa ust. § 103 O. s. p. (ich splnenie musí skúmať v každom štádiu konania) a v prípade, ak by žalobca zotrval voči žalovanému 2/ na petite pod bodom 3/ uplatnenom v jeho podaní založenom na č. l. spisu 98, tak súd prvého stupňa musí skúmať svoju príslušnosť na konanie vo veci. Bez vyjasnenia,

čoho sa žalobca konkrétne domáha voči žalovanému 1/ a žalovanému 2/, rešpektujúc Občianskym súdnym poriadkom stanovený postup a formu rozhodnutia o zmene žaloby (návrhu) a o pristúpení ďalšieho účastníka do konania, nie je možné vo veci meritórne rozhodnúť. Odvolací súd tiež poukazuje na to, že pokiaľ žalobca na pojednávaní súdu dňa 27. 08. 2008 uviedol, že nárok voči žalovanému 1/ je uplatnený titulom bezdôvodného obohatenia a voči žalovanému 2/ titulom náhrady škody (č. 1. 135), jedná sa len o zmenu právnej kvalifikácie uplatnených nárokov, a nie o zmenu žaloby podľa ust. § 95 ods. 1 O. s. p., čo má nepochybne dopad na právne posúdenie námietky premlčania uplatnenej v konaní žalovaným 1/.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Tomuto procesnému právu účastníka zodpovedá právna úprava v ustanovení § 157 ods. 2 O. s. p., z ktorého vyplýva, že v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal, a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa neriadil vyššie citovanými ustanoveniami a vo veci predčasne rozhodol bez riadneho zistenia skutkového a právneho stavu. S poukazom na uvedené, ako aj zistené procesné vady konania podľa ust. § 212 ods. 3 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a podľa odseku 2 citovaného ustanovenia mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V novom rozhodnutí vo veci súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (ust. § 224 ods. 3 O. s. p.).

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 26. mája 2010

JUDr. Beata Miničová v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová